

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

Pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
 Vis-à-vis de Palatul Justiției

Simpaticul nostru Director d. Dim. Alexandresco obținând un concediu până la 5 Maii, va pleca în străinătate pentru căutarea sănătății.

Până la acea dată Direcțiunea Jurnalului va fi condusă de primul nostru redactor d. I. N. Cesărescu.

Ziarul însă, nu va înceta de a apare ca și până acum, în fie-care număr cu un articol sau o adnotație datorită penei maestre a savantului nostru director, căruia îi urăm o însănătoșire deplină.

S U M A R

Art. 74 și 89 din Legea Creditului Funciar Urban, de d. I. N. Cesărescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație și justiție, s. I: *Staver Anghe-
 lidi cu Năstase Nedu și alții.*

Idem, s. II: *I. Staehly et Comp cu Ana Băna, tutoarea
 minorilor I. Thury.*

Idem: *Leon M. Einhorn cu Judele sindic al tribuna-
 lui Ilfov, secția comercială.*

Idem: *Căpitanul milițian Udrea Theodor, reformat de
 consiliul permanent de revizie al armatei.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ :

Curtea de casație din Franța, secția reclamațiilor: *Com-
 mény cu Orville, cu o adnotațiune de d. D. Alexan-
 dresco.*

ART. 74 și 89

din

Legea Creditului Funciar Urban

În materie de urmărire imobiliară, Creditele funciare, fac excepție de la dreptul comun. Legea lor specială de la 1873 le acordă oare-cari privilegii. Așa, procedura de urmărire e mai simplă și mai sumară; judecătorii nu pot acorda termene pentru plata anuităților; debitorul poate fi deposedat și societatea se poate pune în posesiunea imobilului chiar înainte de vânzarea lui și percepe chiriile sau arenzile; creanțele n'au nevoie de reînnoire nici nu se prescriu; opoziții și contestații la urmărire din partea debitorului nu sunt admise; etc.

Printre aceste privilegii însă, cele prevăzute de

art. 74 și 89 au nevoie de oare-cari explicațiuni, pentru că, așa cum sunt redactate aceste articole și mai cu seamă art. 89, poate da loc la interpretări eronate.

În adevăr iată ce zice art. 74.

«În cas de împrumut pe deposit de valori mobiliare, societatea are dreptul să fie plătită din «valorile primite ca gagiu sau acoperite fără intervențiune judecătorească, și fără a fi datoare «să aștepte rezultatul vre-unui proces ce un al «treilea ar fi intentat.

«Moartea proprietarului său debitorului, declarațiunea în falită sau concordatul nu vor opri «pe societate de a urmări pretențiunile sale în «modul indicat. Singura obligațiune a societății «este de a depune la casa de depuneri și con- «semnațiuni, prisosul din preț, după ce se va fi «despăgubit cu totul, ca să se dea celui în drept.

«Vânzarea acestor valori, nu se va putea efec- «tua, de cât după trei zile libere de la somațiu- «nea de plată, făcută debitorului său la domi- «ciliul său».

Ce însemnează, sau mai bine la ce anume se referă această dispozițiune? Se poate oare pre- tinde că dispozițiunea art. 74 se aplică în ma- terie de urmărire imobiliară?

Ne explicăm: Aliniatul al doilea de sub art. 74 spune că moartea proprietarului său debito- relui, *declarațiunea sa în stare de faliment* sau concordatul, nu pot opri pe societate de a urmări pretențiunile sale. Ei bine, dacă presupu- nem un imobil urmărit de către societatea *Cred- itului funciar urban* și dacă în cursul urmări- rei, debitorul moare sau cade în stare de fali- ment, este oare loc la aplicarea art. 74 alin. 2; adică societatea este în drept a continua urmă- rirea? Sau se aplică dreptul comun, suspendân- du-se urmărirea pentru a se chema în cauză moș- tenitorii, ori pentru a se continua această urmă- rire de către sindic? Fără cea mai mică hesi- tare răspundem că într'o asemenea ipotesă, nu e loc la aplicarea alin. 2 de sub art. 74. Disposi-

țiunea acestui articol se referă la o materie cu totul alta de cât la urmărirea imobiliară.

Și în adevăr, dacă citim cu atențiune primul aliniat al acestui articol, nu întârziem de a vedea că el tratează *despre împrumuturi pe depozite de valori mobiliare*. De unde rezultă că societatea face două feluri de operațiuni: împrumuturi pe ipotecă și împrumuturi pe depozite, și că numai în cât se atinge de împrumuturile pe depozite este loc la aplicarea alin. 2 de sub art. 74. Și această soluțiune este cu atât mai adevărată cu cât alin. 3 de sub același articol 74 zice:

«Vânzarea acestor *valori* nu se va putea efectua de cât după trei zile de la somațiunea de «plată făcută debitorului său la domiciliul său».

Va să zică dar nu de vânzarea unor imobile tratează art. 74 ci de vânzarea a unor *valori* date în deposit. Cu alte cuvinte, art. 74 presupune un împrumut făcut pe amanet care ia numele de împrumut pe deposit când e vorba de valori mobiliare. Intr'o asemenea ipotesă Societatea creditorului funciar urban, cu derogăție la dreptul comun, în cas de neplată a creanței din partea debitorului, este în drept, fără intervenția justiției numai după o simplă somație să pue în vânzare amanetul și să se despăgubească din prețul rezultat, fără a fi împedicat la aceasta prin moartea sau starea de faliment a debitorului.

Că despre amanet e vorba în art. 74 din legea creditorului funciar urban, o spune chiar acest articol în aliniatul său prim când zice: deposit de *valori mobiliare* și: societatea are dreptul să fie plătită din *valorile primite ca gagii*.

Or, imobilele nici o dată nu pot fi considerate ca valori mobiliare, cuvântul însăși de imobil ne împedică să facem această confuziune. De altă parte numai mobilele sunt susceptibile de gagii, căci numai ele se pot remite creditorului, condițiune esențială a gagiului.

Dar lucrurile acestea sunt prea elementare pentru a insista mai mult asupra lor.

Pin urmare dar, a se invoca art. 74 din legea creditorului funciar urban într'o urmăriri imobiliară, credem că este a da o greșită interpretare acestui articol.

Dar, dacă art. 74, nu se aplică la urmărirea imobiliară, nu tot ast-fel se poate susține despre art. 89 care zice:

«Creanțele *ipotecare* ale societăței, nu sunt supuse *legilor falimentelor*.

În acest articol, fiind vorba de creanțe ipotecare, numai încape îndoială că el se referă la urmărirea imobiliară. Care să fie însă înțelesul și întinderea acestui articol?

Pentru a determina înțelesul și întinderea art. 89 să vedem mai întâiu cari sunt regulile de

urmat în materie de faliment, când e vorba de o urmăriri imobiliară, reguli despre cari de sigur voesce să vorbească legiuitorul prin *cuvintele: legilor falimentelor* din art. 89.

Când e vorba de vânzarea imobilelor unui falit, art. 810 din Codul comercial spune în mod categoric că de la data sentinței declarative de faliment, nici un creditor nu va putea procedea la exproprierea silită a imobilelor, ci numai sindicul este în drept și chiar obligat să provoace vânzarea cu formele stabilite pentru vânzarea bunurilor de minori.

Art. 810 din Cod. com. conține două mari principii:

I. Când debitorul e căzut în stare de faliment, imobilele lui ipotecate, nu se pot vinde de cât de către sindic și

II. Forma vânzării va fi aceeași ca pentru vânzarea imobilelor aparținând minorilor.

Prin urmare dar, dacă debitorul este căzut în stare de faliment, urmărirea imobiliară nu se poate efectua de cât de către sindic; alt-fel e nulă și casabilă ordonanța de adjudecare care constată efectuarea unei vânzări silita față numai cu debitorul falit, fără cooperarea sindicului, zice Inalta Curte de casație (1).

Mai mult. Chiar dacă urmărirea s'a început în persoana debitorului și în cursul urmării a intervenit starea de faliment, încă procedura de urmăriri trebuie suspendată pentru a se continua de către sindic.

Și în adevăr, iată modul admirabil în care Inalta Curte de casație argumentează la 1893 pentru a ajunge la această soluțiune: (2)

„*Considerând—zice Inalta Curte—că în urma pronunțării unei sentințe declaratoare de faliment, numai sindicul e în drept să provoace vânzarea silită a imobilelor falitului conform art. 813 al. 1 (810 nou) din Codul de comerț, că și în cazul când starea de faliment se pronunță în urma începerei urmărilor silita, sindicul trebuie să intervieve sau să ceară a fi substituit în locul creditorului urmărit conform art. 814 (811 nou) din Codul de comerț, căci pronunțarea stării de faliment constituie o cauză legală de suspendare, și or-ice procedură numai poate fi îndeplinită fără intervenirea concursului sindicului, ceea-ce se exprimă anume de citatul articol prin «pentru ca procedura să poată fi îndeplinită fără întârziere».*

„*Considerând că și în cazul din urmă trebuie*

(1) C. cas. s. II din 1893. Bul. 93 p. 906.

(2) Speța era următoarea: Creditorul funciar urban scoate în vânzare imobilul unui debitor al său. În cursul urmării, debitorul cade în stare de faliment. Tribunalul urmăritor efectuează vânzarea fără a chema măcar pe sindic în cauză.

să intervie sindicul pentru ca procedura de urmărirea să poată fi continuată numai de el, pentru că efectele de declarare a falimentului sunt nu numai de a lua falitului administrarea bunurilor, ci și dreptul de a sta în justiție, în ori-ce fel de instanță, chiar și în instanțe de urmărirea silită pentru averea lui, ceea-ce declară anume art. 712 (713 nou) din Codul de comerț; alt-fel ar putea fi periclitat interesele creditorilor, dacă în urma declarării falimentului, falitul ar putea să răspundă la acțiunile intentate contra lui, sau ar putea primi ca procedura urmărirea silită să se îndeplinească contra lui».

Considerantele Inaltei Curți, sunt atât de clare și concludente în cauză în cât renunțăm de a le mai discuta de teamă să nu fim prea palizi în comentariile noastre. Ne permitem numai să adăogăm un cuvânt. O atare soluțiune, reiese nu numai din faptul că falitul i se ridică ori-ce drept de a sta în justiție și înaintea ori-cărei instanțe, dar și din al doilea principiu conținut în art. 810 și anume că vânzarea trebuie să se facă cu formele stabilite pentru vânzarea bunurilor aparținând minorilor. Cu alte cuvinte, după cum în vânzarea bunurilor de minori se cere neapărat sub pedeapsă de nulitate prezența Ministerului public, tot ast-fel când e vorba de averea imobiliară a unui falit, trebuie să ia parte la densa, sindicul, care este reprezentantul său legal.

Dar, mi se va obiecta poate: Acesta e dreptul comun și să nu uităm că fiind vorba de Creditul funciar urban, ne găsim sub imperiul unei legi speciale care derogă de la acest drept comun. Inexact. Mai întâiu în speța judecată de către Inalta Curte de casație, era vorba tocmai de un imobil scos în vânzare de către Creditul funciar urban. Afară de aceasta, a admite că legea creditului a făcut o derogăție de la dreptul comun și în cât privește chemarea sindicului în cauză, ar fi, să credem că printr'o lege specială se poate declara capabilă o persoană pe care nu numai legea comercială, dar și principiile generale de drept o declară incapabilă; ar fi cu alte cuvinte, să capacităm pe un incapabil, ceea-ce nu e admisibil fără un text expres de lege.

Nu e suficient ca prin legea specială a creditului să se zică cum că se deroga la legile falimentelor, pentru a crede că falitul din incapabil devine capabil.

Capacitatea sau incapacitatea unei persoane este un efect al legii și un principiu de la care nu se poate deroga de cât tot printr'un text expres de lege sau printr'un principiu contrariu.

Nici prin deducțiuni, nici prin interpretări, nu se pot capacita sau incapacita persoanele.

Dar atunci, când 'și va avea aplicațiune art. 89 din legea Creditului?

Textul însăși a articolului o spune. El face derogățiune de la *legile*, adică de la *regulele* de urmat în materie de falimente, iar nici de cum de la principiul capacității persoanelor.

Și aceste reguli sunt următoarele:

Legea falimentelor spune că atunci când este vorba să se scoată în vânzare imobilul falitului, sindicul va procede la vânzare iar nu creditorul; (art. 810) ei bine legea Creditului, face derogăție de la acest drept comun și va scoate el singur (creditul) imobilul în vânzare fără să fie nevoit a aștepta ca sindicul să efectueze vânzarea.

Pentru ce aceasta? Pentru a nu împiedica instituțiunea în mersul ei, și pentru a-i înlesni procedura. Dar, aceasta nu însemnează cătuși de puțin că creditul nu are nevoie să cheme pe sindic în cauză, singurul reprezentant legal al falitului.

Mai mult. Legea falimentelor spune că ori-ce plată făcută de falit în urma declarațiunii este nulă. Legea și statutele Creditului derogă la acest principiu. Falitul plătesce în mod valabil ratele datorite Creditului, chiar după declararea în stare de faliment.

După dreptul comun, o ipotecă constituită în urma încetării plăților, este nulă. Legea Creditului face derogăție și la acest principiu. Inscricțiunea ipotecară luată de Credit în urma încetării plăților debitorului, e valabil luată.

Mai sunt în fine, o mulțime de principii ca acestea, de la care legea și statutele Creditului derogă prin art. 89 sub dispoziția: nu sunt supuse legilor falimentelor.

Nici o dată însă n'a trecut și n'a putut să treacă prin mintea legiuitorului că făcând legea de la 1873, va merge așa de departe cu privilegiul acordat Creditului în cât să capaciteze pe falii.

I. N. Cesărescu

Doctor în Drept din Paris, Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I*)

Audiența de la 13 Decembrie 1899

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

Staver Anghelidi cu Năstase Nedu și alții

Vânzare. — Vânzarea lucrului altuia. — Nulă sau anulabilă. — Confirmare sau notificare. — Act unilateral. — Când se poate retrage. — Omisiune.

(Art. 973, 1190 și 1294 Cod civil; art. 1599 Cod civil francez).

In sistemul Codului civil român vânzarea lucrului altuia nu este nulă ci anulabilă, și prin urmare sus-

*) Publicăm din nou această hotărâre de oare-ce în numărul trecut al ziarului nostru n'a apărut completă omițându-se vre-o două considerente. — N. B.

ceptibilă ca, prin confirmare sau ratificare, să și producă toate efectele unei perfecte vânzări.

Nu este omisiune când instanța de fond declară că un act autentic prin care se acoperă viciul de consimțământ al vânzării este un act unilateral, pentru că implicit spune că acel act nu era un simplu proiect și prin urmare nu se mai putea retrage de către cel care l'a dat, chiar când nu l'a înmănat celei-l'alte părți.

Decisiunea 451/99. — Respins recursul făcut de Staver Anghelide contra decisiunii Curței de apel din Galați, s. I, cu No. 180/96, dată în proces cu Năstase Nedu și alții.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier I. Duca;

Pe d-l avocat S. Cihoschy în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat I. Maxim în combateri, și

Pe d-l procuror de secție St. Stătescu în conclusiuni, fiind minori în cauză;

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

«Greșită interpretare a art. 973, 1294 și 1190 Cod civ.

«Curtea erige în principiu eroarea neertată de drept că un act de vânzare, petrecut între persoane altele de cât proprietarul, constituie față cu proprietarul, obligațiune nelegală, dar supusă numai unei acțiuni în anulare, după ce violează ast-fel principiul «res inter alios acta aliis nec nocere nec prodesse potest», califică de act confirmativ o declarațiune a mea retrasă înainte de a o da celor doi coobligați, și-m'ridică dreptul de proprietate și acțiune în revendicare tratându-le ca acțiuni în anulare sau rescisiune.

«Este însă de principiu (art. 1190), că confirmarea este un act juridic prin care o persoană face să dispară vițiile unui contract la care a luat parte și contra căreia ar putea recurge la acțiunea în anulare, sau rescisiune, după cum și ratificarea (art. 1546) este actul prin care o persoană ia asupra'si actele făcute de altul în numele ei, printr'un fel de mandat anticipat.

«Nici unul din aceste acte juridice, nu poate resuscita o obligațiune inexistentă pentru lipsă de consimțământ.

«În ori-ce cas deci, un act de confirmare ar putea, să înlocuiască actul translativ de proprietate pe care numai eu, proprietarul, îl puteam da, atunci el trebuia să conțină, ori condițiunile unei vânzări, ori a unei donațiuni, ceea-ce Curtea nu constată.

«Afară de aceasta, chiar ca simplu act confirmativ, el avea nevoie de consimțământul celor-l'alte părți, căci dacă este exact că actele unilaterale n'au nevoie de consimțământ, aceasta se întâmplă în acele obligațiuni care sunt supuse la o nulitate relativă, în profitul unei singure părți, ca actele de vânzare în care consimțământul ambelor părți nu s'au întâlnit de loc, dorința de a confirma a unuia, cu dorința de a accede a celui-l'alt.

«În speță eu am retras actul înainte de a-l încunoștința pe adversar.

Având în vedere decisiunea supusă recursului din care rezultă următoarele.»

Vasile Butunoiu, la 12 Noembrie 1888, a vândut lui Năstase Nedu, cu act autentic și transcris o casă pe care se credea proprietar, dar care era în realitate a lui Ion Anghelide, neavând de la dănsul nici un act translativ de proprietate. În urma acestei vânzări, Ion Anghelide prin actul din 11 Ianuarie 1889, donează aceea casă fiului său Stavru -- recurentul de azi -- care a și luat-o în posesie.

La 2 Iunie acelaș an, Stavru Anghelide, ca procurator al tatălui său, cere împreună cu Butunoiu ștergerea inscripțiunii hipotecare de lei 4000, ce era luată asupra imobilului în cestiune, în favoarea lui Butunoiu, ca creditor.

Tot în aceea zi, Stavru Anghelide, dă o declarație autentică lui Vasile Butunoiu prin care recunoaște de bună vânzarea casei către Ion Nedu; și în urmă, la Iulie 1889, Stavru Anghelide revocă prin tribunal această declarațiune.

În această stare de lucruri, Ioan Nedu, spre a'si lămurii situațiunea cu privire la drepturile sale asupra casei cumpărate, intentă acțiune în revendicarea casei și chiamă în judecată pe Stavru Anghelide, Ion Anghelide, și în garanție pentru cazul când nu i s'ar admite acțiunea în revendicare, pe succesorii defunctului Vasile Butunoiu, anume Paraschiva Butunoiu și Maria Boacă, intimați și aceștia în recurs, pentru restituirea prețului și daune, Curtea de fond, statuând în apel asupra litigiului prin decisiunea atacată azi cu recurs, confirmă sentința primei instanțe, recunoscând ast-fel ca proprietar al casei pe Nedu și ca bine întemeiată acțiunea lui, față cu Stavru Anghelide.

Considerând că ast-fel fiind faptele procesului debătut la instanțele de fond, cestiunea dedusă în judecata acestei Inalte Curți, cu privire la mijloacele de casare în discuțiune, este aceea de a se ști, dacă vânzarea lucrului altuia este nulă în mod absolut, sau numai anulabilă, și prin urmare, în acest din urmă cas, susceptibilă fiind de confirmare sau ratificare, poate a'si produce efectele ei juridice;

Considerând că de și în Codul civil frances, există un text (art. 1599) care declară nulă în mod formal, vânzarea lucrului altuia, totuși doctrina și jurisprudența franceză este aproape unanimă în a recunoaște și susține, că o asemenea vânzare nu este nulă, neexistentă, în mod absolut ci numai anulabilă;

Considerând că legiuitorul nostru, suprimând citatul text, invederat rezultă că în sistemul Codului nostru civil, rămâne în afară de ori-ce discuțiune, că o asemenea vânzare este numai anulabilă și deci susceptibilă ca prin confirmare sau ratificare, să și producă toate efectele unei perfecte vânzări;

Considerând că ast-fel fiind, și întru cât, în specie, Curtea de fond, prin decisiunea atacată azi cu recurs constată că vânzarea imobilului în litigiu, s'a confirmat printr'un act autentic intitulat «Declarație» dat de către recurentul Staver Anghelide, actual proprietar, prin care act, recurentul recunoaște de bună vânzarea

făcută de către V. Butunoiu lui Năstase Nedu și întru cât acest act juridic (confirmarea) fiind unilateral, căci legea nu cere pentru validitatea lui concursul a două voințe, ci numai consimțământul aceluia care este în drept a-l face, ast-fel că numai putea fi retras de recurentul Staver Anghelide, sub pretextul că nu a fost oferta sa acceptată de V. Butunoiu, apoi, cu drept cuvânt și fără a interpreta greșit textele de lege arătate în motivele de casare, au judecat instanțele de fond, când au recunoscut ca proprietar al imobilului pe intimatul Năstase Nedu și deci, motivele de casare fiind neîntemeiate, urmează a fi respinse ca atare;

Asupra mijlocului al III de casare invocat :

«Omisiune esențială, de oare-ce Curtea nu se pronunță asupra susținerii noastre, că actul nostru era un simplu proiect. Noi argumentăm că actul a rămas în mâinile noastre, că nu i-am vestit pe cei ce urmau să beneficieze de el, că l'am retras imediat, că prin nici un chip, n'am manifestat intenția de a face pe cei-l-alți să beneficieze de el; că ast-fel, eram încă stăpân să-mi schimb ideia și să nu-l dau părții în profitul căreia îl făcusem».

Considerând că întru cât Curtea de fond, constată că actul autentic intitulat «Declarație», pe care l'a exhibit intimatul Năstase Nedu, și prin care s'a confirmat în mod legal vânzarea și s'a acoperit ast-fel viciul de consimțământ de care era infectată, este un act unilateral, iar nu bilateral, pentru validitatea căruia neapărat ar fi fost necesar consimțământul tuturilor părților contractante, prin aceasta implicit, Curtea spune că acel act nu era un simplu proiect, pe care mai putea să-l retragă recurentul și, să nu-i profite intimatului Năstase Nedu, în favoarea căruia fusese făcut; și deci nu poate fi vorba de omisiune, după cum se pretinde prin acel ultim motiv de casare, care devenind ast-fel neîntemeiat, urmează de asemenea a se respinge.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 15 Martie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

I. Staehly & Comp în proces cu Ana Buna, tutoarea minorilor I. Thury

Tutelă. — Tutoare legală. — Dacă o femeie, alta de cât mama, poate fi tutoare legală. — Incapacitate. — Dacă incapacitatea tutorelui poate fi invocată și pe cale de contestație la executarea hotărârii dată contra minorilor. — (Art. 352, 353, 367 și 368 Codul civil).

Contestație. — Executarea hotărârilor. — Buna credință a celui de al treilea. — Nerepresentarea în regulă a părții în contra căreia se invoacă hotărârea.

1) Femeea, afară de mamă, nu poate fi tutoare legală, și această incapacitate este în interesul minorilor, și nu dispăre prin faptul că tribunalul, din eroare, ar fi recunoscut ca tutoare legală pe o altă femeie de cât mamă, pe buna minorilor de exemplu, ast-fel că o asemenea tutoare nu poate reprezenta pe minori în instanță.

2) Incapacitatea tutorelui poate fi invocată și prin contestația la executarea hotărârii pronunțată contra minorilor, în care dênșii fuseseră reprezentați printr'un tutore incapabil, căci hotărârea aceea este o

res inter alios, nu poate privi pe minorii nereprezentăți în regulă.

3) Buna credință a celui de al treilea nu poate fi argument pentru a menține o hotărâre în care o parte, contra căreia se invoacă hotărârea, n'a fost reprezentată de fel său legal.

Decisiunea 56/900. — Respins recursul făcut de I. Staehly & Comp, contra sentinței tribunalului Ilfov, secția comercială, dată în proces cu Ana Buna, tutoarea minorilor I. Thury.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-l consilier C. C. Ștefănescu;

Pe d-l avocat Dimopol în desvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l avocat Morțun, în combateri, și

Pe d-l procuror general D. Alexandresco, în concludiuni, fiind minorii în cauză;

Deliberând,

Asupra mijloacelor de casare invocate :

I. «Exces de putere. Cu jurnalul No. 5374/97 a trib. Ilfov, secția II din 10 Septembrie s'a conferit d-nei Ana Buna tutela minorilor I. T. Thury după cererea d-sale, însărcinare ce a conservat administrând bunurile minorilor săi, nepoți de fică până la 10 Noembrie 1898 când, demisionând, a fost aleasă de consiliul de familie din nou ca tutoare, și confirmată de tribunal. În cursul anului 1897, Staehly & C-ie chiamă pe minorii reprezentați prin Ana Buna în judecată și obține o carte de judecată rămasă definitivă prin neopozare și neapelare. La executare se face contestație de către minorii, pe motiv că nu erau bine reprezentați la judecarea fondului de ore-ce Ana Buna, nefiind aleasă până la 10 Noembrie 1898 de către un consiliu de familie, nu putea sta pentru ei în justiție.

«Tribunalul de comerț, admite în apel contestația și anulează cartea de judecată.

«Tribunalul comercial, neținând seamă de existența jurnalului No. 6374/97 al trib. secția II care a deferit tutela d-nei Ana Buna, precum și de faptul că aceasta a administrat în realitate averea minorilor până la 10 Noembrie 1898 când a demisionat, comite un exces de putere.

«Numai o instanță superioară și competentă putea anula sau infirma disul jurnal și pe cât timp aceasta nu s'a făcut, tribunalul de comerț nu avea să cerceteze daca Ana Buna îndeplinea condițiunile cerute pentru a fi tutoare și dacă numirea d-sale s'a făcut din eroare».

II. «Violarea art. 1200 C. c. și art. 1201.

«Jurnalul cu No. 6374/97 a trib. Ilfov secția II, fiind stat în picioare până la 10 Noembrie 1898, și noi, obținând în acest interval o carte de judecată rămasă definitivă prin neopozare și neapelare, cu drept cuvânt am opus autoritatea lucrului judecat minorilor Thury când au pretins că Ana Buna nu-i putea reprezenta în instanță.

«Tribunalul de comerț a violat deci autoritatea lucrului judecat, atât când a nesocotit existența jurnalului sus zis, cât și atunci când n'a ținut seamă că

cartea de judecată care ne a admis acțiunea a considerat pe minori prezenți și bine reprezentați la judecata fondului.

III. «Violarea art. 367 și 368 C. c. trib. Ilfov, secția II a deferit tutela minorilor Thury d-nei Ana Buna după cererea acesteia și în interesul minorilor în vederea urgenței.

«D-na Ana Buna în timpul când ne aflam în judecată, era sfătuită și sprijinită în administrația averei, de către consiliul de familie după cum se constată în fapt; prin urmare era indicată ca tutoare de către consiliul de familie. Același consiliu, luând cunoștință de demisiunea ei din însărcinarea de tutelă își lauda administrația, o propune la 10 Noiembrie 1898 de tutoare din nou și tribunalul o confirmă.

«Prin urmare se violează art. 367 și 368 C. c. când nu se ține seamă de aceste împrejurări».

Având în vedere că e constatat că în procesul intentat de Staehly & Comp contra minorilor I. Thury, aceștia a fost chemați și reprezentați prin Ana Buna, buna minorilor, ca tutrice legală; că hotărîrea obținută contra minorilor rămânând definitivă și executându-se, minorii s'a au opus la această executare, care contestație s'a admis de tribunalul Ilfov prin sentința supusă recursului, anulându-se titlul executoriului pus pe cartea de judecată obținută contra minorilor;

Considerând că prin art. 352 și următorii, C. civil-femeia, afară de mamă, nu poate fi tutrice legală; că această incapacitate consacrată și prin art. 353 paragraful 3, Cod civil, este în interesul minorului; că incapacitatea nu dispăre prin faptul că tribunalul din eroare ar fi recunoscut ca tutrice legală pe buna minorilor Thury, printr'un act oare-care precum susține recurentul, precum și chiar dacă un incapabil ar voi să fie tutor, și când chiar consiliul de familie ar consimți, el totuși nu poate fi tutor spre a administra interesele minorului; că de aceia Ana Buna a fost incapabilă de a reprezenta pe minorii Thury în procesul intentat contra lor;

Considerând că incapacitatea tutorelui poate fi invocată și prin contestație la executarea hotărîrei pronunțată contra minorelui, în care minorele fusese reprezentat printr'un incapabil, căci hotărîrea aceia este o res inter alios, nu poate privi pe minorele nereprezentat în regulă;

Considerând că buna credință aceluși de al treilea nu poate fi argument pentru a menține o hotărîre în care o parte contra căreia se invocă hotărîrea n'a fost reprezentată de fel său legal;

Considerând că asemenea și dispozițiile art. 367 și 368 C. civil nu pot servi spre a susține că cartea de judecată obținută contra minorilor Thury e bine dată, căci tribunalul, recunoscând din eroare pe Ana Buna ca tutoare legală, n'a îndeplinit oficiul recunoscut de lege tribunalului, când consiliul de familie nu se adună spre a nu se compromite interesele minorelui îndeplinește o lucrare oare-care din oficiu;

Că de aceia sub toate privirile motivele sunt neîntemeiate.

Pentru aceste motive în unire cu concluziunile d-lui procuror general D. Alexandresco, Curtea, respinge, etc.

Audiența de la 20 Martie 1900

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Leon M. Einhorn cu Judele sindic al tribunalului Ilfov, secția comercială

Faliment.—Concordat.—Concordat judiciar.—Concordat amical și benevol.—Omologare.— Dacă tribunalul poate refuza omologarea concordatului amical și benevol.

(Art. 845, 852 și 853 Codul comercial).

Când totalitatea creditorilor unui faliment consimte la încheierea concordatului, fără nici o restricție sau condiție, în acest caz concordatul e amical și benevol, și se deosebete de concordatul judiciar consimțit de majoritatea creditorilor prezenți, sau de majoritatea celor trei părți a sumei totale a creanțelor.

Concordatul amical și benevol, ca și concordatul judiciar, trebuie supus la omologare pentru ca să se constate de tribunal participarea și consimțimentul tuturilor creditorilor, însă omologarea unui asemenea concordat nu poate fi refuzată.

Decisiunea 58/900.—Casarea decisiunii Curței de apel din București, secția III, No. 81/99 (*) în urma recursului făcut de Leon M. Einhorn, în proces cu Judele sindic al tribunalului Ilfov, secția comercială.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d-nul președinte N. Mandrea;

Pe d-nii avocați M. Antonescu și Toma Stelian, din partea recurentului, în desvoltarea motivelor de casare, lipsind Judele sindic.

Deliberând,

Asupra motivului II de casare:

«Curtea de apel a violat art. 845 C. com. și a făcut o greșită aplicare a art. 853 alin. 3 Cod com., refuzând să omologe concordatul făcut cu unanimitatea creditorilor, pe motiv că Leon M. Einhorn fusese încă o dată declarat în faliment, cu toate că prohibițiunea din art. 853 alin. 3, nu se aplică de cât numai la concordatul judiciar, adică cel încheiat cu majoritatea creditorilor, iar nu și la concordatul făcut cu unanimitatea creditorilor».

Considerând că după Codul comercial art. 845, și următorii, concordatul este judiciar, când în genere el se încheie în condițiile dispozițiilor prevădute de Codul de comerț, când în deosebi concordatul se primește numai de majoritatea în număr a creditorilor prezenți sau de majoritatea celor trei părți a sumei totale a creanțelor, și când nu există vre-una din condițiile art. 853 C. com.;

Considerând că în opunere de concordatul judiciar, când totalitatea creditorilor, consimte la încheierea concordatului, fără nici o restricție sau condiție, în acest caz concordatul, e amical și benevol și se deosebete de concordatul judiciar fiind-că el tot-d'auna se poate încheia;

Că dacă însă și acest concordat, ca și concordatul judiciar, are a fi omologat conform art. 852 C. com. e ca să se constate de tribunal participarea și consimțirea tuturor creditorilor, iar în dealtmintrelea omologarea unui asemenea concordat n'are a fi refuzată;

Că așa fiind, motivul al II-lea fiind întemeiat, decizia are a fi casată.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

(*) Vezi Curierul Judiciar No. 43 din 1899.

Audiența de la 15 Noembrie 1899

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

Căpitanul milițian Udrea Theodor, reformat de Consiliul permanent de revizie al armatei.

Art. 74 și 75 din legea Consiliului de revizie. — Milițianul este militar. — Art. 16 și 22 din legea poziției ofițerilor. — Art. 68 și 70 din legea justiției militare.

Calitatea de milițian nu face ca ofițerul să'și pearnă calitatea sa de militar, deci în mod legal el e judecat de către consiliul de reformă conform art. 16 din legea poziției ofițerilor, a cărui decizie este și rămâne definitivă, în conformitate cu art. 22 din aceeași lege și nesupusă recursului înaintea Consiliului de revizie. Prin urmare într'un asemenea cas, nu e loc la aplicarea art. 68 și 70 din legea justiției militare ci la art. 74 și 75 din legea Consiliului de revizie, înaintea căruia milițianul considerat ca militar ne având recurs, nu e loc nici la recurs în casație.

Decisiunea 788/99 (1). — Respins recursul făcut de Căpitanul milițian Udrea Theodor, contra deciziei Consiliului permanent de revizie al armatei cu No. 7/99.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-nul consilier G. N. Bagdat;

Pe d-nii avocați Opreșan și maior Manolescu în dezvoltarea motivelor de casare;

Pe d-l procuror general D. Alexandresco, în concludență;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

«Consiliul de anchetă întocmit conform legii poziției ofițerilor, trebuia a'și declina competența de a judeca pe Căpitanul milițian Udrea Theodor, de oare-ce nu intră în prevederile art. 16 și 18 al legii poziției ofițerilor, căci milițienii nu sunt justițiabili înaintea autorităților militare de cât din momentul chemării lor sub arme (vezi art. 52 No. 6 din Codul de justiție militară și legea organizării armatei art. 65)».

Considerând că recursul contra unei decizii a Consiliului de revizie la Curtea de casație, nu poate fi admis de cât pentru motivele arătate în art. 74 și 75 legea justiției militare adică pentru necompetență și când recurentul nu e militar;

Considerând că sub ambele raporturi recursul este neadmisibil, căci mai întâi recursul la Consiliul de revizie era îndreptat contra unei decizii a unui Consiliu de reformă, și aceste decizii fiind definitive conform art. 22 din legea poziției ofițerilor, ele nu sunt supuse unui recurs la Consiliul de revizie conform art. 68 și 70 al legii justiției militare;

Că afară de aceasta, recurentul fiind Căpitan în miliție era militar, căci calitatea gradului de ofițer la care este numit cine-va prin decret este continuă, află-se el în cadrele active ale armatei, sau în rezervă, sau în miliție, având chiar și ofițerul în rezervă și în miliție a fi înscris în elementele de rezervă sau de miliție ale armatei; că din acest punct de vedere Consiliul de reformă este competent conform art. 16 al legii poziției ofițerilor a judeca și pe un ofițer în miliție dacă el mai poate conserva gradul de ofițer prin purtarea ce o are;

Că recurentul neavând recurs la Consiliul de revizie, el nu are calitatea a recurge, nici la Curtea de casație, contra deciziei Consiliului de revizie, de oare-ce

(1) A se vedea *Curierul Judiciar* No. 37 din 1898, pag. 297 speșă privitoare la ofițerii rezervați.

recurentul a fost judecat ca militar, ca Căpitan în miliție; aceasta conform art. 74 și 75 al legii Consiliului de revizie;

Că ast-fel fiind, motivul de casare are a fi respins; Pentru aceste motive, Curtea, de acord cu d. procuror general D. Alexandresco, declară neadmisibil recursul.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

CURTEA DE CASAȚIE DIN FRANȚIA

Camera reclamațiilor

Audiența de la 8 Mai 1899

Președenția D-lui TANON, Președinte

Commény cu Orville

Sucesiune. — Ascunderea sau punerea la o parte a lucrurilor de moștenire. — Dovedirea acestor fapte. — Apresiasi suverană a instanțelor de fond. — Art. 792 C. C. — Dovada testimonială. — Apresiasi instanțelor de fond în privința faptelor articulate.

Acel care cere aplicarea art. 792 din Codul civil (703 C. rom.), trebuie să dovedească ascunderea sau punerea la o parte a lucrurilor sau obiectelor succesiunii, și judecătorii fondului sunt suverani de a constata existența acestui fapt.

Judecătorii fondului apreciază de asemenea, în mod suveran, la caz de propunerea probei testimoniale, dacă faptele articulate sunt pertinente în cauză și dacă asemenea dovadă este sau nu admisibilă.

Curtea,

Asupra motivului de casare :

Considerând că partea care cere aplicarea art. 792 din Codul civil (703 C. rom.), are sarcina de a stabili ascunderea sau punerea la o parte a lucrurilor moștenirei; că judecătorii fondului constată în mod suveran existența acestui fapt; că ei apreciază, de asemenea, la caz de a se propune dovada testimonială, dacă faptele articulate sunt pertinente în cauză și dacă ea trebuie sau nu să fie admisă;

Considerând că, în specie, judecătorii fondului au declarat: 1° că ascunderea sau punerea la o parte pretinsă de reclamant în casație n'a fost dovedită; 2° că faptele articulate de d-nii pentru stabilirea acestei ascunderi nu sunt pertinente în cauză; că această îndoită declarație, care scapă de controlul Curții de casație, justifică deciziunea care a respins cererea fraților Commény; că, deci, este fără interes de a se mai examina valoarea unui motiv accesoriu care se găsește în hotărîrea confirmată prin decizia atacată și care face obiectul criticilor recurentului;

Pentru aceste motive, respinge recursul, etc.

(Din *Gazette des Tribunaux*, 17 Septembre 1899, No. 22448).

Adnotațiune. — Moștenitorii, fie ei regulați sau neregulați, și chiar legatarii universalii sau cu titlu universal, care, cu rea credință, după cum prevede art. 712 C. C., au dat la o parte sau au ascuns, fie prin sine, fie prin alții, după cum prevede anume art. 1053 din Codul Calimach, precum rude, slugi, etc., sive ergo ipse amoverit, sive amovendum curaverit (1), lucruri sau obiecte de a le moștenirei, și chiar lucruri străine, dacă ei credeaș că aceste lucruri fac parte din succesiune, fie înainte, fie după facerea inventarului,

(1) L. 71, § 5, Dig., 29, 2, De acquirenda vel omittenda hereditate.

însă în orî-ce caz în urma deschiderii moștenirei, sau cel puțin în ultimele momente ale defunctului, dacă ascunderea a fost făcută în scop de a frustra moștenirea, ear nu personal pe *de cuius*, nu mai au facultatea pe care o aveau înaintea comiterii acestor fapte, de a se lepăda de moștenire, ci rămân moștenitori *purî și simpli*, după cum se exprimă textul corespunzător francez, fără a mai putea primi moștenirea sub beneficiu de inventar (art. 712); căci, dacă ei ar fi păstrat dreptul pe care îl aveau înaintea comiterii sustracțiunii lor frauduloase, aceasta ar fi fost în dauna creditorilor și a celor-lalți moștenitori. «Moștenitorul carele se va dovedi că au ascuns din lucrurile moștenirei, ȳice art. 1038 din Codul Calimach, nu poate mai mult să se lepede de moștenire, ci este silit să răspundă toate datoriile și cele-lalte însărcinări a ei» (2).

Acceptarea este deci silită în acest caz, prin o excepție la art. 686, nu pentru că sustragerea frauduloasă a unor obiecte de moștenire ar constitui o acceptare tacită (art. 689), ci pentru că legiuitorul a voit să pedepsească pe moștenitorul de rea credință.

Comoștenitoriî sau creditorî, care vor pretinde că a existat dosire frauduloasă din partea unu moștenitor vor avea o acțiune contra lui pentru a-l face să fie condamnat ca moștenitor pur și simplu, putend dovedi fraudă prin orî ce mijloace, chiar prin martori sau presupțiuni.

Judecătoriaî fondului apreciază în mod suveran utilitatea probei propusă de părți, precum și pertinența faptelor articulate, și decisiunea lor scapă, în această privință, de controlul Curței supreme, de câte orî decisiunea lor este îndestul de motivată (3).

Dolul sau fraudă moștenitorului constituind un delict civil, ear nu un delict penal, acțiunea părților interesate se va prescrie prin 30 de ani (art. 1890), ear nu prin 5 ani (art. 594 Pr. pen.).

În adevăr, pentru ca art. 703 și 712 să fie aplicabile, nu se cere numai de cât ca faptul moștenitorului culpabil să aibă un caracter delictuos după legea penală, ci este de ajuns să existe dol sau rea credință în sensul legii civile (4).

Dacă ascunderea sau punerea la o parte a lucrurilor de moștenire presintă sau nu caracterul unu delict, în sensul art. 703 și 712, aceasta este o altă chestie de fapt, care earăși se apreciază în mod suveran de judecătoriaî fondului (5).

(2) Veđi și art. 1053 din acelaș Cod.

(3) Cpr. Cas. rom. Bulet. S. 1, anul 1892, p. 958 și 983. Bulet. an. 1893, p. 223. C. București. Dreptul, No. 22 din 1896.

(4) Cpr. Cas. fr. Pand. Périod. 1889. 1. 536. Laurent, IX, 335. Demolombe, XVI, 476.

(5) Cpr. Cas. fr. Pand. Périod. 87. 1. 410. Pand. Périod. 89. 1. 536.

A doua pedeapsă prevădută de art. 703 și 712 consistă în imposibilitatea în care se găsește moștenitorul culpabil de fraudă de a se împărtași din lucrurile ascunse sau date la o parte, dispozițiune care se aplică și moștenitorilor aceleuia care a dosit lucruri de ale moștenirei.

Aceasta este pedeapsa talionului, a cărei origină se găsește, în L. 6, Dig., 34, 9, *De his quae ut indignis auferuntur* (6).

În adevăr, după cum moștenitorul culpabil de fraudă și de rea credință avea de scop de a lipsi pe comoștenitoriî săi de lucrurile dosite, tot astfel va fi lipsit și el de acele lucruri: *Dinte pentru dinte; ochiî pentru ochiî*.

Această penalitate nu se aplică de cât atunci când autorul dosirei are cu cine să împartă lucrurile ascunse, adecă comoștenitori sau orî-ce alte persoane, care ar avea interes ca masa succesiunii să nu fie micșorată, precum ar fi un legatar, etc.; căci, în caz când el nu ar avea cu cine să împartă averea, el ar avea drept la toate lucrurile dosite.

Restituirea obiectelor dosite se va face în genere în forma ordinară a raportului, adecă prin preluări (art. 739).

Moștenitorul culpabil de fraudă și de rea credință va plăti partea lui din datoriile defunctului, cu toate că el nu face parte la lucrurile dorite, pentru că legea nu-l scutește de contribuțiunea sa proporțională la plata acestor datorii. Art. 1053 din Codul Calimach este formal în această privință.

Moștenitorul, care a ascuns obiecte sau efecte de ale moștenirei, sau care, cu știință și rea credință, nu le a trecut în inventar, cu scop de a și le însuși în dauna creditorilor sau a celor-lalți comoștenitori, nu se va mai folosi de beneficiul de inventar, ci va rămănea moștenitor pur și simplu, și nu va lua nici o parte din lucrurile netrecute, căci, deși art. 712 nu prevede asemenea penalitate, totuși ea se va aplica și în cazul de față, art. 712 complectându-se prin art. 703.

Această penalitate se va aplica chiar moștenitorului minor de rea credință, care ar fi lucrat cu pricepere, fără însă ca el să peardă calitatea de moștenitor beneficiar (art. 405, 687, § 2), de și, în această din urmă privință, chestiunea este controversată. (7).

D. Alexandresco

(6) Veđi și L. 48, Dig., 36. 1, *Ad. Sen. cons. Trebellianum*. Pedeapsa talionului se găsește în cele mai vechi monumente legislative. Veđi, de ex., Exodul lui Moise, capit. 21, § 23—25; Koranul lui Mahomet, cap. II, § 173, etc. Legea celor 12 tabule ȳice de asemenea: *Si membrum rupit, ni cum eo pascit, talio esto*.

(7) Veđi această controversă în tom. III a Comentariilor noastre, p. 366, nota 2.